Riikliku küberturvalisuse uudiskiri

2021-08

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Andres Sutt on võtnud fookusesse küberturbe võimete arendamise ja nende rahastamise.

Kaitseministeerium

Uued võimekused Eesti küberharjutusväljal ja Uuring noorte küberkaitse huvidest

TalTech

KüberNaaskli võitja on selgunud ning toimus Targalt Internetis laager

Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium

Seekordses uudiskirjas

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Andres Sutt on võtnud fookusesse küberturbe võimete arendamise ja nende rahastamise. 3

Kaitseministeerium

Uued võimekused Eesti küberharjutusväljal 4

Uuring noorte küberkaitse huvidest 4

TalTech

KüberNaasklis võidutses noorettevõtja Johannes Kadak 5

Targalt Internetis laager päriselus - koht uutele ideedele 5

CybExer Technologies

CybExer Technologies ja Spaceit hakkavad pakkuma satelliitide juhtimise küberõppusi 6

Uudiskirjaga liitumiseks saada soov **martin.paluoja@mkm.ee**

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Andres Sutt on võtnud fookusesse küberturbe võimete arendamise ja nende rahastamise.

Ministri augustikuus toimunud ja septembrikuus jätkuvad kahepoolsed kohtumised teiste valitsemisalade ministritega küberturvalisuse võimete arendamise ja rahastamise teemal toimuvad eesmärgiga tõsta teadlikkust Eesti digiriigi ülesehitusest ja küberturvalisuse korraldusest. Kuna Eestis on nii digiareng, kui ka küberturvalisus enamjaolt detsentraliseeritud, sõltub meie digiühiskonna tervis iga valitsemisala ja asutuse tähelepanust ja võimekusest.

Samuti toimub septembri keskel laiapõhjaline ümarlaud Eesti elutähtsate ja oluliste teenuste osutajatele, kuhu on kutsutud üle saja ettevõtte juhid arutlema uute ja kasvavate küberohtude ning nendeks valmistumise üle.

7. septembril aset leidval Riigikantselei poolt korraldatud Tallinn Digital Summitil tõstatab minister idee küberturvalisuse kulutuste standardist, mida samameelsed riigid võiksid oma avalikus sektoris rakendama hakata. Arvestades COVID-iga kaasnenud digitaalset buumi ning viimasel aastal aset leidnud suure mõjuga küberintsidente, oleks otstarbekas rakendada praktikat, et teatud miinimum % IKT eelarvest tuleks suunata küberturvalisusele (sarnaselt NATO 2% kaitsekuludele). Sel teemal saate lähiajal kindlasti ka täpsemalt lugeda.

KAITSEMINISTEERIUM

Kaitseministeerium

Thinnect OÜ tegevdirektor Jurgo Preden ja Kaitseministeeriumi küberpoliitika osakonna juhataja Andri Rebane. Foto: Liis Reiman

Uued võimekused Eesti küberharjutusväljal

Kaitseministeeriumi algatatud küberkaitseprojekti raames valis Eesti firma Thinnect OÜ autonoomse 5G lahenduse Nokia Digital Automation Cloud (Nokia DAC) tõstma Eesti küberharjutusvälja võimekust uute tehnoloogiatega seotud ohtude tõrjel.

Kaitseministeeriumi küberpoliitika osakonna juhataja Andri Rebane ütles, et küberharjutusvälja 5G laiendus võimaldab parandada küberkaitsealast väljaõpet ning tagab ka parema uurimis- ja arenduskeskkonna, et pidada sammu kasvava vajadusega kaitseotstarbeliste turvaliste uuenduslike lahenduste järele.

"Eesti kaitsevägi võtab 5G tehnoloogiad kasutusele nii avalikus kui privaatseadistuses ja see võimaldab meil arendada uusi lahendusi, mis parendavad meie otsustusprotsessi. Selliste lahendustega eksperimenteerimiseks, nende testimiseks ja valideerimiseks on vaja sihtotstarbelist 5G võrku, kus võib arenduste käigus nii-öelda asju katki teha selleks, et lahendused saaksid turvalised ja usaldusväärsed," märkis Rebane.

Thinnect OÜ tegevdirektor Jurgo Preden ütles, et kasutades Nokia DACi saab ettevõte luua ja hallata turvalist mobiilivõrku toetamaks Eesti küberkaitsealast väljaõpet.

Teenusena pakutav Nokia 5G võrgu lahendus aitab simuleerida nii füüsilisi kui virtuaalseid küberründeid ja võimaldab arendada vahendeid kriitiliste infrastruktuurisüsteemide kaitseks.

Eesti küberharjutusvälja 5G kriitilise infrastruktuuri komponenti hakkab opereerima Sihtasutus CR14 ja selle tarnib Thinnect OÜ. Projekti konsortsiumisse kuuluvad veel Tartu Ülikool, CybExer Technologies OÜ, NATO küberkaitsekoostöö keskus ja Elisa Eesti AS. Uurimistööd rahastab Eesti Teadusagentuur RITA programmi kaudu.

Uuring noorte küberkaitse huvidest

Juulikuus valmis Kaitseministeeriumi Küberpoliitika osakonna poolt 2021.a aprillis läbi viidud uuringu lõppraport. Uuring viidi läbi selgitamaks välja Eesti noorte huvi ja soovi osaleda IT ja küberkaitse teemalistel koolitustel. Muuhulgas kaardistati küsitluse käigus noortele enim huvipakkuvad koolituse teemad (nt küberkaitse, programmeerimine, sidesüsteemid, droonid, tehisintellekt, asjade internet jne). Uuringus osales 1306 õpilast 14 maakonnast.

KüberNaasklis võidutses noorettevõtja Johannes Kadak

Augustikuus toimus KüberNaaskli võistluse eel- ja põhivoor, mis kulmineerus 18.augustil mõõduvõtmisega erinevates küberturbe ülesannetes. Võistluse võitis Johannes Kadak (Calidity, Qminder), II kohal oli Rao Zvorovski (TÜ) ja kolmandal kohal Mikk Margus Möll (TalTech). Kõik saavad endale KüberNaaskli 2021 karika ning erinevaid muid meeneid ning harimisvõimalusi toetajatelt.

Võistluse eelvoorus osales 76 noort nooremast vanuserühmast, 26 vanemast ja 4 residenti. Lisaks osalesid eelvoorus Iirimaa, Belgia, Hispaania, Luxemburgi esindajad (13), kes samamoodi uudistasid, kuidas viiakse läbi Eesti võistluseid. Võistluse põhivoorus osales 54 edasikutsutut.

KüberNaaskel on 14.-26. aastastele noortele suunatud küberkaitse võistlus, mida toetab Kaitseministeerium. Võistlust viis läbi Tallinna Tehnikaülikool ning selleaastane tehniline partner oli Cybexer Technologies. Teised toetajad: OIXIO, Eesti Interneti Sihtasutus, Eesti Kaitsevägi, Staabi ja Sidepataljon, CR14 küberharjutusväljak, Targalt Internetis projekt ja Euroopa Ühendamise rahastu.

KüberNaaskli võitja Johannes Kadak on 24-aastane ettevõtja Tartust (Calidity, Qminder), kes on ka Team Estonia kapten European Cyber Security Challenge võistlusel ning on valitud ka ENISA korraldavale küberkaitse noorte maailmavõistlusel Euroopa meeskonna treeneriks. Johannes on sõbralik, hea suhtleja ja kiire tehnilise taibuga noor talent, kellega on igal tööandjal või partneril hea koostööd teha. Loe lähemalt siit.

Targalt Internetis laager päriselus – koht uutele ideedele

22.-24.augustil osalesid paarkümmend õpilast suveseminaril, mille eesmärgiks oli arutada interneti tuleviku ja rolli üle noorte vaates.

Kolme tegusa seminaripäeva jooksul toimusid töötoad teemadel valeinfo äratundmine; mida teha digiprügiga; milline on noorte roll ja vastutus, et internet ei läheks hukka. Töötubasid viisid läbi Diana Poudel Digiabist, kes on tuntud digihügieeni koolitaja, vanematele suunatud käsiraamatu autor ja mängude looja; Mirell Merirand Vanalinna Hariduskolleegiumist, kes tutvustas seminaril küberjooga ja teadliku kohaloleku (mindfulness) trikke ja nippe; Birgy Lorenz Tallinna Tehnikaülikoolist, kes valutas südant digitaalse rämpsu ja prügi üle, mida tekitavad elektroonikaseadmed, aga ka digiprügi

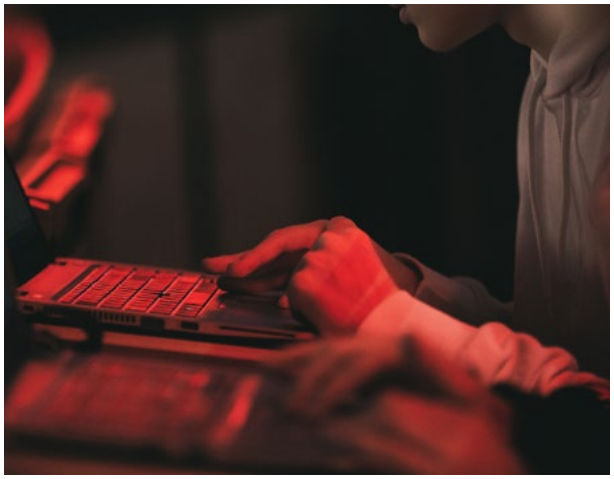

digikujul (failid, emailid, sõnumid jms).

Lastekaitse Liidu poolsed koordineerijad Malle Hallimäe ja Kerli Valner toovad välja, et on oluline arutada laste ja noortega nii seminaril kui ka kõikjal kodudes, kuidas noored tunnevad ennast internetis ja kuidas nad näevad tuleviku interneti arengut. Oluline küsimus on ka, kas internetis olemine piirdub ainult piltide laikimise, muusika ja filmide otsimise ja tantsude kommenteerimisega või oleme ise eestkõnelejad, keskkonna loojad ja miks mitte ka unistajad.

Üritust korraldas Lastekaitse Liit Targalt Internetis projekti raames, kes viis läbi viimasel päeval fookusgrupi intervjuu interneti tuleviku teemal, mis on Euroopa Liidus üks olulisi noori puudutavaid teemasid.

Noorteseminari läbiviimist toetas Euroopa Liidu ühendamise rahastu. Loe lähemalt siit.

CybExer Technologies

CybExer Technologies ja Spaceit hakkavad pakkuma satelliitide juhtimise küberõppusi

Eesti küberturbeettevõte CybExer Technologies ja kosmosevaldkonna ettevõte Spaceit, mis pakub satelliidi juhtimise ning kosmose küberturbe rakendusi, alustasid satelliitide juhtimisega seotud küberõppuste pakkumist.

Maailmas uuenduslikud küberõppused võimaldavad simuleerida satelliidi ründamist ja kaitsmist laiendades harjutustel osalejate kosmosega seotud oskusi. Kui täna tiirleb Maa-lähedasel orbiidil ligikaudu 6000 satelliiti, siis lähiaastatel nende arv kahekordistub. Enamikku satelliitidest juhitakse Maal asuvate operaatorite poolt. Nende kanda on oluline osa kriitilise infrastruktuuri toimimisest, mistõttu küberkaitsel on siinkohal oluline roll.

Reaalajas toimuvatel küberharjutustel kasutatakse CybExeri, Spaceit'i, CGI Eesti ja Euroopa Kosmoseagentuuri poolt ühiselt väljatöötatud satelliitoperatsioonide simulaatorit (SatOpSim). SatOpSim on virtuaalne simulaator, mis võimaldab kontrollitud keskkonnas viia läbi küberharjutusi ja protseduuride ning riistvara testimist.

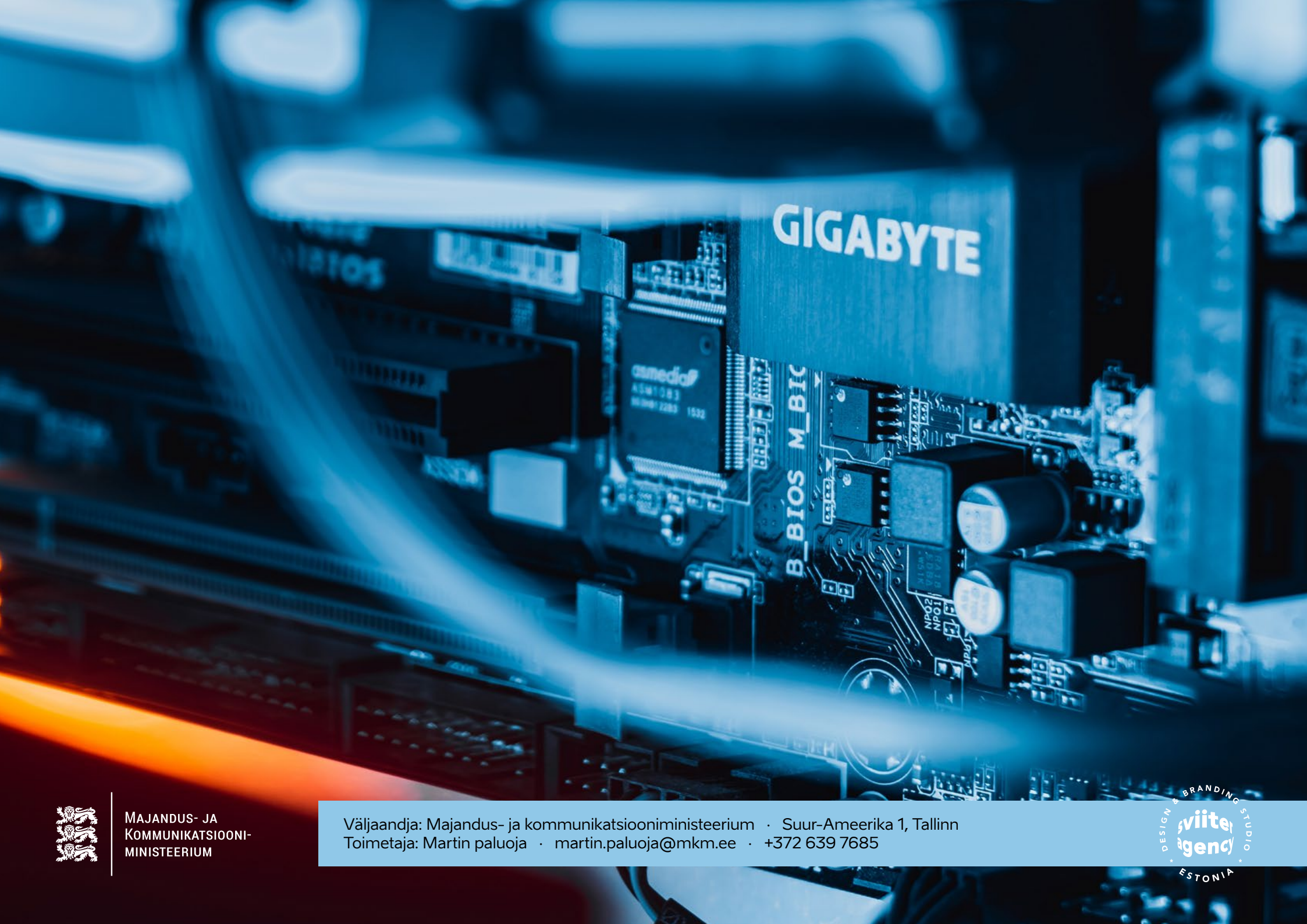

Majandus- ja Kommunikatsiooni-
ministeerium

Väljaandja: Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium · Suur-Ameerika 1, Tallinn
Toimetaja: Martin paluoja · martin.paluoja@mkm.ee · +372 639 7685